

Sygn. akt VII U 416/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marcin Winczewski
Protokolant:	sekr. sądowy Artur Kluskiewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2017 r. w Bydgoszczy

sprawy K. K.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B.

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

w związku z orzeczeniem Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B.

z dnia 22 lutego 2017 r., nr (...)

zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że zalicza K. K. do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym w okresie od dnia 1 września 2016 r. do dnia

31 grudnia 2019 r., z symbolami niepełnosprawności 02-P, 03-L, 05-R, przy czym w tym okresie wymaga ona konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby

w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

SSR Marcin Winczewski

Sygn. akt VII U 416/17

UZASADNIENIE

K. K. wniosła odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. z dnia 22 lutego 2017 r., którym utrzymano co do zasady orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 6 grudnia 2016 r. o zaliczeniu jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 31 grudnia 2018 r. W uzasadnieniu podniosła, iż orzeczenie to jest krzywdzące, gdyż jest na rencie od 1984 r, cierpi na silne bóle głowy, nie ma chęci do życia, choruje na cukrzycę, zmiany w kolanach i rękach, zaćmę, depresję, nadciśnienie, duży niedosłuch oraz ma liczne inne problemy zdrowotne.

W odpowiedzi na odwołanie, pozwany organ wniosł o jego oddalenie. Wskazał, iż zakres naruszonej sprawności organizmu K. K. spowodowany chorobą układu ruchu powoduje częściową zależność od otoczenia, co skutkuje koniecznością częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych właściwych dla osoby w danym wieku, w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego oraz współdziałania w procesie leczenia i rehabilitacji. W celu poprawy funkcjonowania zaleca się zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz korzystanie z systemu

środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji. Ubezpieczona jest samodzielna w samoobsłudze, poruszaniu się, komunikacji. Nie stwierdzono utraty zdolności do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych bez pomocy innych osób w stopniu uzasadniającym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy. Zgodnie z kryteriami ustawowymi, kwalifikuje się ona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Sąd ustalił, co następuje:

Orzeczeniem z dnia 22 marca 2011 r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. postanowił zaliczyć K. K. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Ubezpieczona odwołała się od niego, a prawomocnym wyrokiem z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie VII U 682/11 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy zmienił je, zaliczając ją do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym w okresie od 1 lutego 2011 r. do 31 grudnia 2013 r. Także kolejnym orzeczeniem z dnia 5 marca 2014 r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. postanowił zaliczyć K. K. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Ubezpieczona odwołała się również od niego, a prawomocnym wyrokiem z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie VII U 459/14 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy zmienił je, zaliczając ją do osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 sierpnia 2016 r.

(okoliczności bezsporne, a ponadto dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie VII U 682/11 – k. 21 akt SR w Bydgoszczy VII U 682/11; wyrok Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie VII U 459/14 – k. 47 akt SR w Bydgoszczy VII U 459/14)

Orzeczeniem z dnia 6 grudnia 2016 r. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności postanowił zaliczyć K. K. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 31 grudnia 2018 r. Ubezpieczona wymaga ponadto: konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie; korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji i spełnia przesłanki określone w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

(okoliczności bezsporne, a ponadto dowód: orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – akta WZN)

Ubezpieczona złożyła odwołanie od powyższego orzeczenia, jednakże zaskarżonym orzeczeniem z dnia 22 lutego 2017 r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. co do zasady utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, zmieniając je wyłącznie w zakresie symboli przyczyn niepełnosprawności.

(okoliczności bezsporne, a ponadto dowód: odwołanie od orzeczenia Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności; orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. – akta WZN)

U ubezpieczonej występują: zaawansowana choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych; zaawansowana choroba kończyn dolnych z powodu żyłaków, z przebytą zakrzepicą żył głębokich, zmianami troficznymi skóry obu podudzi; cukrzyca typu II; otyłość dużego stopnia; choroba nadciśnieniowa znacznego stopnia; astma oskrzelowa ze stałą dusznością i częstymi zaostrzeniami; zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z dyskopatią szyjną, nawracającym zespołem bólowym kręgosłupa C i L-S; drżenie samoistne; niedosłuch odbiorczy, nieupośledzający kontaktu z otoczeniem; początkowa zaćma obu oczu.

Schorzenia te mają charakter przewlekły. Biorąc pod uwagę obraz kliniczny zaburzeń – nasilenie i częstotliwość objawów, dotychczasowy przebieg chorób i obecny stan zdrowia, należy stwierdzić, że pomimo leczenia, brak jest istotnej poprawy funkcjonowania. Ubezpieczona chodzi z dużym trudem, wyłącznie przy pomocy 2 kul. Występują częste duszności nocne, nawet pomimo przyjmowanych leków. Wymaga stałej opieki innych osób, nie mając możliwości pełnić podstawowych ról społecznych.

Powyższe schorzenia skutkują uznaniem ubezpieczonej za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym w okresie od marca 2020 r., z uwzględnieniem, iż niepełnosprawność istnieje od 15 roku życia. Istnieje również konieczność długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

(dowód: opinia zespołu biegłych sądowych z dnia 29 maja 2017 r. wraz z wywiadem i badaniem przedmiotowym – k. 60-62; dokumentacja medyczna – k. 13-52, 63 oraz akta WZN)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i aktach WZN, których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały w toku procesu, a także na podstawie opinii biegłych sądowych.

Dowód z opinii biegłych, jak podkreśla się w orzecznictwie, podlega ocenie Sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c., na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001/4/64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, Lex nr 77046). Biorąc pod uwagę przedstawione kryteria należy stwierdzić, że przeprowadzony dowód z opinii zespołu biegłych sądowych jest w pełni przydatny dla ustalenia stanu faktycznego sprawy. Biegli wydali swą opinię po gruntownej analizie akt sprawy, uwzględniając całą dostępną dokumentację lekarską i wywiad z ubezpieczoną, a przede wszystkim dokonali badania przedmiotowego. Wnioski opinii omówiono szeroko, sformułowane zostały one w sposób jasny i precyzyjny, a końcowe stanowisko zostało szczegółowo, przekonująco i logicznie uzasadnione. Przedstawione konkluzje są kategoryczne, a ich uzasadnienie przedstawione zostało w sposób przystępny i zrozumiały. Biegli są doświadczonymi specjalistami z dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom ubezpieczonego, a poziom ich wiedzy i sposób umotywowania orzeczenia powoduje, iż Sąd uznaje przeprowadzoną w sprawie opinię za w pełni trafną, tym bardziej, że nie została ona zakwestionowana w jakikolwiek sposób przez strony procesu, mimo stosownego zobowiązania w tym zakresie. Na marginesie dotychczasowych rozważań, Sąd wskazuje, że jak to zostało wyjaśnione w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 r., (II CR 817/73; Lex nr 7404), do dowodu z opinii biegłego nie mogą mieć zastosowania wszystkie zasady prowadzenia dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. Jeżeli więc Sąd uzyskał od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, to nie ma potrzeby żądania ponowienia lub uzupełnienia tego dowodu (por. wyroki SN z dnia 10 września 1999 r., II UKN 96/99, OSNAPiUS 2000/23/869; z dnia 6 marca 1997 r., II UKN 23/97, OSNAPiUS 1997/23/476; z dnia 21 maja 1997 r., II UKN 131/97, OSNAPiUS 1998/3/100; z dnia 18 września 1997 r., II UKN 260/97, OSNAPiUS 1998/13/408). Specyfika dowodu z opinii biegłego polega m.in. na tym, że jeżeli taki dowód już został przez sąd dopuszczony, to stosownie do treści art. 286 k.p.c. opinii kolejnego biegłego można żądać jedynie "w razie potrzeby". Potrzeba taka nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydzźwięku konkluzji opinii. W innym wypadku bowiem sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie złożona zostałaby opinia w pełni ją zadowalająca, co jest niedopuszczalne (tak SA w Gdańsku w wyroku z dnia 10 października 2013 r. III AUa 181/13, Lex nr 1403668 i SA w Katowicach w wyroku z dnia 23 kwietnia 2014 r., I ACa 71/14, Lex nr 1466798; por. także: wyroki SN z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 639/99, Lex nr 53135.; z dnia 17 grudnia 1999 r., II UKN 273/99, OSNP 2001/8/284 i z dnia 18 października 2001 r., IV CKN 478/00, Lex nr 52795).

Stosownie do treści art. 4 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t.: Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.), do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji; do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych; a do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu,

powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zaliczyć można zatem co do zasady osobę która łącznie spełnia w/wym. kryteria: jest niezdolna do pracy (bądź zdolna do niej jedynie w specjalnych warunkach) oraz wymaga w celu pełnienia ról społecznych opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację (ust. 4 art. 4 wymienionej ustawy).

Standardy w zakresie kwalifikowania oraz postępowania dotyczącego orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności określone zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 ze zm.). Zgodnie z § 29 rozporządzenia:

1. Standardy w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające skutki naruszenia sprawności organizmu powodujące:

1)niezdolność do pracy - co oznacza całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu;

2) konieczność sprawowania opieki - co oznacza całkowitą zależność osoby od otoczenia, polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem;

3)konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych - co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

2. Przez długotrwałą opiekę i pomoc w pełnieniu ról społecznych rozumie się konieczność jej sprawowania przez okres powyżej 12 miesięcy w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3.

W ocenie Sądu K. K. jest bez wątpienia osobą z naruszoną sprawnością organizmu, skutkującą uznaniem znacznego stopnia niepełnosprawności, albowiem wymaga stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, co wynika z wiarygodnej opinii zespołu biegłych sądowych. Jest ona zasadniczo osobą niesamodzielną i bardzo schorowaną. Nie jest w stanie prawidłowo funkcjonować w codziennym życiu, a wymaga opieki nie tylko w najprostszych czynnościach dotyczących spraw administracyjnych, ale przede wszystkim nie jest w stanie samodzielnie przyjmować leków, ani zadbać o higienę. Musi to prowadzić do uznania, że jest osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności i w taki też sposób zmieniono zaskarżoną decyzję, przyznając ten stopień w okresie od 1 września 2016 r. (do 31 sierpnia 2016 r. była uznana za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym poprzednim wyrokiem tutejszego Sądu) do dnia 31 marca 2019 r. Do tego czasu bowiem stan zdrowia ubezpieczonej może ulec na tyle istotnej zmianie, że konieczną będzie ponowna jego ocena. W świetle opinii biegłych sądowych, a także w związku z wcześniejszymi orzeczeniami zespołów, nie może budzić wątpliwości, iż niepełnosprawność K. K. spowodowana jest nie tylko przyczynami określanymi, jako 02-P (choroby psychiczne) i 05-R (upośledzenie narządu ruchu), ale także 03-L (zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu). W orzeczeniu PZN z dnia 6 grudnia 2016 r. wskazano przy tym już na konieczność przyznania uprawnień wynikających z punktu V podpunktów 5 i 6 (konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie i korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji), a więc w tym zakresie nie było konieczności zmiany decyzji. Zmieniono ją natomiast w punkcie V podpunkcie 7, uznając że ubezpieczona

wymaga we wskazanym okresie konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

SSR Marcin Winczewski